

sjećanju boraca Mostarskog bataljona. Zaista, možemo biti ponosni na herojske podvige i držanje Ćimbe, koji je položio život za slobodu, za mir. Položio je život za ono čemu ga je učila KPJ kojoj je do posljednjeg dana života ostao vjeran.«

Bistu je otkrio Ćimbin drug i saborac Alija Ala Kreso, nosilac Partizanske spomenice 1941. godine.

Bistu je izradio akademski vajar Florijan Mičković.

MITHAT (Hasana) HAĆAM

Rođen 1917. u Bratuncu. Kasnije je došelio u Mostar, gdje su mu živjeli roditelji.

Geometar. Član KPJ od 1940. U NOB stupio 1941. Poginuo na Konjuhu 15. avgusta 1942. Za narodnog heroja proglašen 20. decembra 1951. godine.

Nije rođen u Mostaru, već u Bratuncu, gdje mu je otac kao učitelj radio, ali je Mithat, ne sluteći da će mu se roditelji preseliti u Mostar, za vrijeme školovanja u Geodetskom odsjeku Tehničke škole u Beogradu, imao drugove Mostarce koji su se s njim školovali. Volio je njihovo društvo i u Mostaru se, za vrijeme ferija, uglavnom družio s njima. U članstvo KPJ primljen je 1940. godine, a znatno ranije ispoljio je svoja revolucionarna opredjeljenja, još kao učenik. Nakon završetka škole zaposlenje je dobio u Prištini, odakle je otišao na odsluženje vojnog roka, a potom se našao u Mostaru.

Kapitulaciju bivše Jugoslavije doživio je u Boki kotorskoj kao rezervni potporučnik. Za njega kao komunistu to je značilo početak rata, narodne revolucije, koju će predvoditi KPJ.

Prikupio je nešto oružja, pištolja i bombi, i ponio sobom u Mostar, gdje mu je živjela porodica. Na Željezničkoj stanici dočekao ga je Leo Bruk, kojeg je poznao sa Balinovca. Leo ga je »sproveo« pored drugih pripadnika »Hrvatske zaštite« i rekao mu da je tu

po zadatku, da sklanja i upozorava drugove na opasnost, savjetujući ih da ponesu i sklone oružje. Haćam se povezao sa drugovima sa kojima je, kao što je bio Stjepan Šulentić, mogao otvoreno govoriti jer je znao da su i oni članovi KPJ. Aktivno se uključio u pripreme i organizovanje narodnog ustanka. Radio je neumorno, odlazio na skupove i objašnjavao zadatke komunisti i drugih rodoljuba.

Čim je čuo da se na Romaniji oglasila ustanička puška, u julu 1941. godine, Haćam je zgrabio oružje i napustio Mostar obavijestivši drugove da odlazi na Romaniju. Tamo se kao jedan od organizatora ustanka angažovao na objašnjavanju ciljeva i zadataka narodnooslobodilačkog pokreta. Istakao se u organizovanju partizanskog bataljona, pa je od ljeta 1941. bio na dužnosti komandanta bataljona u Romanijskom partizanskom odredu, a kasnije je bio komandant Muslimanskog bataljona u sastavu istog Odreda.

Kao komandant bataljona u Romanijskom partizanskom odredu i kasnije, u VI istočnobosanskoj brigadi, ispoljio je izvanredne organizatorske sposobnosti, hrabrost i umješnost u komandovanju, te je stekao popularnost i bio veoma omiljen među borbama. Sve je to doprinosilo da njegov bataljon postiže značajne rezultate u brojnim borbama vođenim od početka ustanka do ljeta 1942. godine. Istakao se njegov bataljon u borbi protiv domobrana kod Rogatice, kada su neprijatelju naneseni veliki gubici u ljudstvu i tehnicima, zatim u borbama protiv četnika na Jahorini i Ozrenu, protiv ustaša kod Zavidovića, Nemile i na Konjuhu, te na drugim mnogobrojnim mjestima.

Poginuo je 15. avgusta 1942. u iznenadnom napadu ustaša na VI istočnobosansku brigadu, koja se poslije dugog i napornog marša odmarala na Konjuhu. I u tom iznenadnom napadu i neravnopravnoj borbi, u kojoj je neprijatelj bio brojniji i opremljeniji, Mithat je ispoljio izvanrednu hrabrost i odvažnost. Bio je

među prvima koji su neprijatelju pružili otpor štiteći borce i članove Pokrajinskog komiteta KPJ za Bosnu i Hercegovinu, koji su bili ugroženi napadom ustaša. Junački je štitio svoje drugove i ne povlačeći se sa položaja, iako su ga drugovi pozivali, pružao je snažan otpor ustašama dok ga nije pogodilo smrtonosno zrno. Za svoje junaštvo, ispoljenu hrabrost, umješnost u komandovanju i za cjelokupni doprinos u organizovanju i razvoju narodnooslobodilačke borbe proglašen je narodnim herojem.

Njegova sestra Emina, izvanredan borac i primjerna bolničarka, poginula je u sastavu Mostarskog bataljona na Sutjesci 1943. godine.

IZVRŠIO JE ISTORIJSKI ZADATAK

Bista narodnog heroja Mithata Haćama nalazi se u prostorijama Odreda izviđača koji nosi njegovo ime. Bista je otkrivena u tim prostorijama na Balinovcu u Mostaru 20. aprila 1985. godine. O revolucionarnom liku i djelu Mithata Haćama govorio je Radmilo Braca Andrić, koji je, pored ostalog, naglasio:

»U ovom svečanom trenutku, kada otkrivamo spomen-bistu velikom borcu, komunisti, revolucionaru i narodnom heroju Mithatu Haćamu, ovim činom potvrđujemo da smo ostali vjerni njihovoj idejnoj borbi, da nismo i da nikada nećemo zaboraviti najbolje kćeri i sinove naših naroda i narodnosti, koji ugradiše svoje živote u čvrste temelje naše bratske zajednice slobodnih i ravnopravnih naroda i narodnosti i koji nam omogućie da živimo, rastemo i razvijamo se u miru i slobodi...

Naši narodi, naši ljudi, kao i njihovi ratni drugovi i saborci revolucije, tako i nove mlade generacije, ne smemo da nisu zaboravili pale junake, njihove podvige i njihova djela već su odlučno nastavili putem njihovog velikog revolucionarnog djela, na koje ih je 1941. godine

povela KPJ na čelu sa drugom Titom. Te sudbonosne i istorijske godine, u kojoj se radilo o biti ili ne biti, trebalo je spasavati čast i ugled zemlje, naroda i čovjeka.

Kao i mnogi njegovi drugovi, koji tokom četvoro-godišnje borbe položise svoje živote za slobodu, za mir, za bolji i ljepši život naših naroda, bili su mladi po godinama, ali zreli, odlučni i sposobni da izvrše isto-rijski zadatak i dužnost patriota i revolucionara. Oni su svojim, iako kratkim, ali vječnim životima ispisali zlat-nim slovima legendu ne samo o svojoj mladosti već i o najvećem istorijskom trenutku i vremenu naših nara-da.«

Bistu je izradio akademski vajar Florijan Mičković.

ŠEFIK (Omera) OBAD

Rođen 1922. u Blaga-ju kod Mostara. Uči-telj. Član KPJ od 1941. U NOB stupio

1941. Poginuo juna 1943. na Sutjesci. Za narodnog heroja proglašen 20. decembra 1951. godine.

Kao učenik Učiteljske škole u Mostaru stekao je brojne drugove s kojima je bio nerazdvojan. Pripadali su naprednom omladinskom pokretu. U školi ili na iz-letima, posebno u skautskoj organizaciji, Obad je s drugovima raspravljao o marksizmu i lenjinizmu a na taj su način sticali teorijska znanja. Iako je bio sred-njoškolac, učestvovao je u demonstracijama 1940. go-dine mada je to za sve učenike predstavljalo opasnost da budu izbačeni iz škole. Obad i njegovi drugovi nisu se ustručavali da se nađu među demonstrantima nakon utakmice »Veleža« i »Crne Gore« (danas »Budućnost« iz Titograda), da uzvikuju parole i da se razidu tek na-kon što je policija oružjem intervenisala.

Rat ga je zatekao u školi. Nakon okupacije zemlje našao se u sastavu udarnih grupa koje su prikupljale oružje, municiju i vojnu opremu. Svoju aktivnost Obad je ispoljavao u rodnom Blagaju i u Mostaru, posebno među učenicima Učiteljske škole. Kada mu je zbog ot-vorenog istupanja zaprijetilo hapšenje, a policija je već tragala za njim, Obad je napustio Mostar i sa odredom izašao na slobodnu teritoriju, u sastav Ko-njičkog bataljona. S puškom u ruci krenuo je sa svojim

REFIK HAMZIĆ

MOSTARCI
NARODNI
HEROJI
JUGOSLAVIJE

IZDAVAČ: SKUPŠTINA OPŠTINE MOSTAR
IZVRŠNI ODBOR

Odbor za postavljanje bista narodnih heroja
ADRESA: Skupština opštine Mostar

ODGOVORNI UREDNIK: Jovo PEJANOVIĆ

REDAKCIJA: Esad BUBIĆ, Jovo PEJANOVIĆ (predsjednik),
Jovo POPARA, Vlatko ŠUNJIĆ i Anđelko ZELENKA

TEKST: Refik HAMZIĆ

RECENZENTI: Enver ĆEMALLOVIĆ i Risto IVANIŠEVIĆ

LEKTOR I KOREKTOR: Velimir LAZNIBAT

NASLOVNA STRANA I LIKOVNA OPREMA: Mirza HAMZIĆ

FOTOGRAFIJE: MUZEJ HERCEGOVINE MOSTAR
FOTOGRAFIJE BISTA: Mišo GOVORČIN

ŠTAMPA I POVEZ: ŠRO »RADE BITANGA« MOSTAR
ZA ŠTAMPARIJU: Emir VUKOTIĆ
ŠTAMPANJE ZAVRŠENO: februara 1986.

TIRAŽ: 5.000 primjeraka

REFIK HAMZIĆ

MOSTARCI, NARODNI HEROJI JUGOSLAVIJE